

Sentralstyrets årsberetning 2016

Redningsselskapet er en landsdekkende, frivillig, humanitær medlemsorganisasjon. Vi jobber for å gjøre det tryggere å ferdes på og ved sjøen. Vår visjon er at ingen skal drukne og vårt formål er å redde liv, berge verdier og drive forebyggende aktivitet.

Redningsvirksomheten

I 2016 reddet vi 45 mennesker fra å drukne. Vi berget 63 fartøy fra forlis, gjennomførte 300 søk etter 144 savnede fartøy og 583 personer og våre mannskaper assisterte 6 464 fartøy og 14 994 mennesker. Av totalt 7 529 oppdrag var nesten 42 prosent medlemsoppdrag.

Det er store geografiske og sesongmessige variasjoner i oppdragsmengde og -type. Redningsselskapet har i sommerhalvåret hovedaktiviteten på Sør- og Østlandet, mens de nordligste fylkene har høyest aktivitet i vintermånedene. I Sør-Norge er det i hovedsak fritidsfartøy som berges eller assisteres, mens fiske- og lastefartøy dominerer i Nord-Norge.

Våre redningsskøyter er utstyrt for å utføre krevende maritime operasjoner og har bl.a. varmesøkende kamera, brannpumper, lyskastere og moderne kommunikasjons- og navigasjonsutstyr for å understøtte en så sikker og effektiv operasjon som mulig. Redningsselskapets redningsskøyter utgjør en stødig og allsidig plattform for hele bredden av søk og redning.

Redningsskøytene får en stadig større og viktigere rolle i den totale beredskapen. De inngår i flere kommunale beredskapsplanverk og understøtter samfunnet i et helhetlig samfunnsikkerhetsperspektiv på mange områder. Det er gjennomført et omfattende arbeid med sikkerhetsstyringssystemet og nye styrende dokumenter vil komme på plass i 2017.

Redningsskøyter

Ved utgangen av 2016 hadde Redningsselskapet en total flåte på 54 redningsskøyter, som opererer ut fra 49 stasjoner langs hele kysten, samt på Femunden og Mjøsa. 25 stasjoner betjenes av sjøansatte og 24 stasjoner betjenes av frivillige. Noen av stasjonene er sesongbetjent.

Flere av redningsskøytene har effektive ekstra hjelpemidler for å styrke beredskapen og øke muligheten for å redde liv og verdier. Redningsselskapet har i dag 17 rescuerunnere – en vannscooter som er et ideelt verktøy for redninger på grunt vann og for å plukke opp mennesker som har falt i sjøen. De største skøytene har lettere arbeidsbåter om bord. De fungerer på samme måte som en rescuerunner og kommer til der redningsskøyta blir for stor.

Halvparten av redningsskøytene er bemannet av sjøansatte, som er i beredskap døgnet rundt, hele året. De resterende redningsskøytene bemannes av frivillige. Fast bemannede skøyter og frivillig bemannede skøyter utfyller hverandre og bidrar sammen til en god og robust kystberedskap med høyt kvalifiserte mannskaper.

Redningsselskapet har for tiden en skøyte i Egeerhavet (se eget kapittel), samt fem ambulansefartøy som er stasjonert på fire steder på Helgelandskysten (se eget kapittel).

Våre redningsmenn blir eksponert for ekstreme situasjoner som krever høy profesjonalitet og det beste tilgjengelige utstyret. Dagens redningsskøyter er meget avanserte fartøy med høy driftsstabilitet og skreddersydd funksjonalitet.

I september 2016 havarerte redningsskøyta RS «Ægir» utenfor Farsund. Ulykken skjedde i forbindelse med et redningsoppdrag i dårlig vær og svært høye bølger. Skøyta ble truffet av brottsjø og gikk rundt to ganger, og mannskapet på tre – som alle kom fra det uten alvorlige skader – ble plukket opp av et helikopter fra 330-skvadronen. Til tross for denne hendelsen ble ikke Redningsselskapets beredskap i området svekket. RS «Emmy Dyvi» fikk umiddelbart utvidet sitt operasjonsområde fra Farsund til Egersund, før RS «Ægir» ble erstattet av en annen redningsskøyte uken etter.

I 2016 hadde Redningsselskapet fokus på modernisering og fornying av flåten for å levere best mulig beredskap.

Nye redningsskøyter og investeringer

Redningsselskapet har i 2016 sjø satt to nye redningsskøyter:

RS «Klaveness Marine», som er skøyte nr. seks i Petter C.G. Sundt-klassen, er stasjonert på Oscarsborg i Oslofjorden og bemannes av fast ansatte sjøfolk. RS «Klaveness Marine» har aluminiumskrog, toppfart på 40 knop, er 17 meter lang og har slepekraft på syv tonn.

RS «Einar Staff Sr» er første skøyte i den nye Staff-klassen. Den er stasjonert i indre Oslofjord med frivillig besetning og er resultat av et innovativt samarbeid med konstruktør og båtbygger Bård Eker.

Det er bestilt ytterligere fire redningsskøyter i Staff-klassen, hvorav to leveres i 2017 og to i 2018. Skøytene planlegges stasjonert i Lillesand, Skjebergkilen, Trondheimsfjorden og Sognefjorden og vil ytterligere styrke beredskapen langs kysten.

Staff-klassen er bygget for hurtig respons og har en toppfart på opp mot 48 knop. Redningsskøyta har åpen cockpit, et konsept som plasserer mannskapet nærmere elementene: Sjø, vann, lyd og kunder. Det lave fribordet gjør det også enklere å plukke mennesker opp av sjøen. Redningsskøytene i denne klassen har skrog av plast, er 12 meter lange, og har en slepekraft på 2,5 tonn.

Operasjon og beredskap

Redningsselskapets ressurser inngår i førstelinjebereidskapen langs kysten, der våre redningsskøyter ofte er første fartøy til stede ved en hendelse. Vårt arbeid har stor samfunnsmessig verdi i form av liv som reddes, og bidrar også til å redusere eller avverge materielle skader og potensielt miljømessige katastrofer.

Slepekraften til våre store skøyter er spesielt viktig for å håndtere fartøy i drift før hendelser får utvikle seg til å bli mer dramatisk.

Rapporten «Samfunnsnyttan av Redningsselskapets virksomhet» (2016) fra Menon Economics viser at samfunnsnyttan av Redningsselskapets arbeid beløper seg til ca to milliarder kroner årlig. Dette tilsvarer 3,5 ganger Redningsselskapets driftskostnader, og er en økning i samfunnsnytteverdi på 200 millioner kroner siden den forrige rapporten ble utarbeidet i 2012.

Redningsselskapets lokale tilstedeværelse og samfunnsnytte gjør selskapet ytterst relevant innen sjøsikkerhetsarbeidet.

Totalt ble det i 2016 gjennomført 7 529 oppdrag (7 436 oppdrag i 2015). Hovedredningssentralen (HRS) er redningsskøytenes viktigste oppdragsgiver. 95 prosent av stasjonene var til enhver tid operative i 2016.

De frivillig bemannede redningsskøytene er en viktig del av Redningsselskapets beredskap. I 2016 ble det etablert to nye frivillige sjøredningskorps, ett med base i Skjebergkilen og ett med base i Horten. De nye korpserne forventes å være operative i løpet av 2017.

Arbeidet med nytt oppdragssystem ble påbegynt i 2016 og det forventes at dette skal bli ferdigstilt i løpet av 2017.

Driften av RS «Peter Henry von Koss» i Middelhavet har bidratt til betydelig læring og kompetanse innenfor evakuering av store menneskemasser. Dette er læring som har stor verdi for arbeidet her hjemme i Norge.

Ambulansetjeneste

På vegne av helseforetakene i Nordland og på Helgeland opererer Redningsselskapet fire ambulansefartøy. Fartøyene bemannes av 16 ansatte, de har til sammen rundt 2 200 oppdrag pr. år og tilbakelegger en årlig distanse på ca. 135 000 km.

I tillegg til å ivareta viktig kystberedskap knyttet til helsetransport, trekkes ambulansebåtene også inn i ordinære redningsoppdrag. Ambulansefartøyene oppleves som en trygghetsfaktor for de som bor og virker i øysamfunnene på Helgelandskysten. For Redningsselskapet bidrar ambulansetjenesten til å holde den medisinfaglige kompetansen i selskapet på et høyt nivå.

Samhandling

Samhandling med andre beredskapsaktører er et hovedsatsingsområde for Redningsselskapet, som ifølge tiårsstrategien RS 2025 skal være en aktiv pådriver for nasjonal samhandling innen beredskap og sjøsikkerhet.

Dette arbeidet har ført til betydelige forbedringer i 2016. Redningsskøytene opplever at de får raskere varsling i SAR-operasjoner, at de blir langt mer implementert i ulike beredskapsplanverk, og at de i stadig større grad blir benyttet av andre beredskapsaktører.

Noe av dette skyldes Redningsselskapets ressursplan, som er distribuert til alle beredskapsaktørene i Norge. Ressursplanen beskriver Redningsselskapets kapasiteter og kontaktpunkt og inneholder kart som viser seilingsrute fra stasjon til sentrale steder i stasjonsområdet.

Turøy-ulykken, der 12 mennesker omkom da et helikopter falt ned i skjærgården utenfor Bergen, er et godt eksempel på Redningsselskapets rolle i beredskapen. Redningsselskapets ressurser gjorde en forbilledlig innsats på stedet. Samme hendelse avslørte at det var mangelfull gjennomgang av selve SAR-operasjonen (search and rescue) i etterkant. Redningsselskapet vil derfor ha fokus på god erfaringsdeling og -overføring etter større hendelser i 2017.

Redningsselskapet har deltatt i ulike beredskapsråd med utviklingen av risiko- og sårbarhets-analyser (ROS) i kommuner og fylker. For at samhandlingen i redningstjenesten skal bli bedre, vil Redningsselskapet i 2017 arbeide aktivt opp mot HRS og nye politidistrikt. De nye politidistriktene, med de lokale redningssentralers (LRS) øvingsutvalg, vil være arenaer der Redningsselskapet kan bidra i utviklingen av god samhandling.

Redningsselskapets samarbeid med Høgskolen i Sørøst-Norge har skapt resultater i form av et senter for integrert krisehåndtering på Høgskolen i Vestfold. Professoratet, som ble initiert av Redningsselskapet i 2015, har i 2016 formidlet funn knyttet til maritim beredskap og samhandling. Stipendiaten har også holdt en rekke foredrag om temaet og det er publisert internasjonale artikler knyttet til professoratet innenfor maritim samhandling i beredskapen. Arbeidet, som vil pågå fram til 2018, er et viktig skritt i FoU-arbeidet innen søk og redning i Norge og gjennomføres i Horten på Høgskolen i Sørøst-Norge.

Redningsselskapet har også bidratt med kompetanse innenfor øvingsplanlegging og evaluering av mindre lokale og større nasjonale øvelser.

Redningsselskapet bidro med ressurser og kompetanse i øvelsen «Barents 2016». «Barents 2016» er en av de største og viktigste internasjonale live-øvelsene for redningstjenesten i Norge. Øvelsen er ikke bare viktig innenfor SAR og forurensningsbekjempelse, men bidrar også positivt til Norges forhold til Russland på flere andre områder. Gjennom å være en sentral bidragsyter i

«Barents 2016» er Redningsselskapet med og utvikler god nasjonal og internasjonal samhandling.

Prøveskudd

I 2015 innførte Redningsselskapet ordningen «Prøveskudd». Hensikten med prosjektet er å motivere til innovasjon for å identifisere og teste innovative ideer som kommer hele Redningsselskapet til nytte. Ved å gjennomføre prøveskuddprosjekter kan vi teste ut ideer med lav risiko og lave kostnader. Hele organisasjonen, både ansatte og frivillige, kan søke om midler og støtte til å gjennomføre «Prøveskudd».

I 2016 kom det inn mer enn 25 søknader fra hele organisasjonen; ni Prøveskudd ble innvilget. Eksempelvis fikk Sjøredningskorpset på Mjøsa innvilget penger til å teste ut vinterberedskap med luftputebåt (Hoovercraft). Dette prøveskuddet ble satt i gang høsten 2016, med praktisk opplæring og utprøving på ettervinteren i 2017.

For å styrke sikkerheten til personer som driver vannsport, startet vi i 2016 utvikling av et vanntett armbånd med en lettbetjent varslingsenhet. Armbåndet skal inngå i et eget medlemskap som er under utvikling for vannsportutøvere.

Rogaland gjennomførte «Sjøjakten» sommeren 2016. Dette har vært en aktivitet der det har vært plassert ut «skatter» i skjærgården og arrangert sjøbasert turorientering for båtfolket.

Droneprosjektet, som ble satt i gang i 2015, har blitt drevet videre, og på fem skøyter er det nå plassert mindre droner som testes ut i forbindelse med søk.

Internasjonalt arbeid

2016 har vært preget av Redningsselskapets deltakelse i internasjonalt arbeid på flere måter. Siden juli 2015 inngår redningsskøyta «Peter Henry von Koss» i Frontex-operasjonen Poseidon i Hellas, som en del av norske myndigheters bidrag til flyktningkrisen i Middelhavet.

Redningsskøyta er stasjonert i Mytilíni på den greske øya Lesvos. Den er bemannet med tre personer fra Redningsselskapet, tre fra norsk politi, samt én representant fra gresk kystvakt.

Mannskapet på «Peter Henry von Koss» bistår Frontex med søk og redning, samt kontroll av Schengens yttergrenser. Kripos har det operasjonelle ansvaret for det norske bidraget.

Redningsselskapet dekker sine egne personalkostnader til deltakelsen, og Frontex refunderer ca. 75 % av drifts- og vedlikeholdskostnadene knyttet til operasjonen. Operasjonen i Middelhavet ble utvidet til å gjelde hele 2016. Ved utgangen av 2016 hadde innsatsen i Hellas bidratt til å redde over 6 000 mennesker i nød på havet.

Redningsselskapet har et tett samarbeid med det greske sjøredningsselskapet, Hellenic Rescue Team (HRT). Med en enorm pågang fra flyktninger som kommer sjøveien til Hellas, samt en krisepreget nasjonaløkonomi, er HRT i en situasjon der egne ressurser ikke strekker til. HRT har per i dag 17 stasjoner og om lag 700 frivillige sjøredningsmenn og –kvinner langs kysten og på øyene i Hellas. Utenriksdepartementet bevilget 10 millioner kroner til Redningsselskapets arbeid med å styrke HRTs arbeid i mars 2016, i tillegg til de tre millionene de bevilget i 2015. Dette er midler som brukes til blant annet bygging av nye redningsbåter og annet nødvendig utstyr, kurs og trening, både ved RS Sjøredningsskolen i Horten og i Hellas, der frivillige fra Redningsselskapet deltar.

Nå jobber Redningsselskapet videre for å styrke HRTs sjøredningsarbeid. Målet er å bidra med ytterligere utstyr, flere båter og opplæring, slik at grekerne selv kan opprettholde en varig og bærekraftig sjøredningstjeneste i Hellas.

I 2016 startet Redningsselskapet arbeidet med å bistå sjøredningstjenesten i Marokko med opplæring om bord i deres redningsskøyter. Norske frivillige og annet mannskap har deltatt i opplæring av mannskap for de krevende forholdene som hersker langs Marokkos middelhavs- og atlanterhavskyst. Norsk kompetanse kommer spesielt godt med her, selv om de lokale kreftene allerede hadde bygget opp løsninger basert på knappe ressurser og til dels eldre redningsskøyter.

Generalsekretær Rikke Lind er styremedlem i International Maritime Rescue Federation (IMRF). IMRF har 125 medlemsorganisasjoner fra 44 land. Redningsselskapet deltar i IMRFs regionale møter to ganger i året. I IMRFs «Crew Exchange Programme» er vi ett av syv deltakerland. Vi sender syv av våre frivillige fra RSRK (RS Sjøredningskorps) til syv land og mottar syv frivillige fra respektive land til Norge. Vi får støtte gjennom Erasmus stiftelsen til dette prosjektet.

Prisdryss

Redningsselskapet mottok i 2016 priser for sin innsats og deltagelse i det livreddende arbeidet i Middelhavet.

FNs høykommissær for flyktninger (UNHCR) valgte å gi Nansen-prisen for 2016 til vår greske søsterorganisasjon Hellenic Rescue Team (HRT) og til Efi Latsoudi i Pipka leiren på Lesbos. Det var Redningsselskapet som foreslo HRT til prisen.

Human-Etisk Forbund la også merke til vårt arbeid i Middelhavet og valgte å gi Humanistprisen for 2016 til mannskapene på redningsskøyta og Siem Pilot.

Alt mannskap som har tjenestegjort på RS «Peter Henry von Koss» i Hellas mottok også Politiets Fortjenestemedalje for sin innsats i Middelhavet. En innsats der redningsskøyta og Siem Pilot i løpet av halvannet år var direkte involvert i

bergingen av totalt 35 023 mennesker, noe som førte til at VGs lesere kåret skøyttas mannskap til Årets Navn 2016.

Opplysnings- og ulykkesforebyggende arbeid

Redningsselskapet er ledende i Norge innen opplysnings- og ulykkesforebyggende virksomhet for å gi bedre sikkerhet til sjøs. Målgruppene strekker seg fra de aller yngste til voksne som bruker sjøen som rekreasjonsområde, eller har sjøen som arbeidsplass.

Forebyggende arbeid mot de yngre målgruppene ble i 2016 ytterligere styrket gjennom anskaffelse av nye Elias-båter. Ved inngangen til 2017 har Redningsselskapet til sammen 48 Elias-båter til disposisjon for å lære de yngste om viktigheten av bruk av vest. 44 300 barn har vært om bord i Elias-båtene i 2016, fordelt på 344 arrangementer spredd over hele landet. Elias-båtene er i stor grad finansiert gjennom støtte fra lokalt næringsliv og fond. Det er også etablert lokale Elias-klubber, samt lag for våre frivillige på land.

RS UNG er Redningsselskapets ungdomsorganisasjon. RS UNG driver aktiviteter for barn og unge som er interessert i sjø og båtliv. Ved utgangen av 2016 hadde vi 35 UNG-lag.

«Forebyggende seilas» for 5. til 7. klassetrinn har i 2016 vært en stor suksess. Med økonomisk støtte fra Sjøfartsdirektoratet, lokalt samarbeid med brann, politi, akuttmedisinsk kommunikasjonsentral (AMK) og andre aktører, tilbys en dag med læring innen forebygging. I 2016 deltok 6 445 barn fra skoler i 10 av 12 distrikter. Forebyggende seilas går ut på å gi barna en hel skoledag fylt med sjøvett, brannkunnskap og førstehjelp.

Som tidligere år har vi også i 2016 gjennomført både sommerskoler og ungdomsleir på land og til sjøs med stor oppslutning og gode resultater. Over 1 000 barn og unge deltok på disse aktivitetene i 2016.

Jubileumsåret 2016 ble feiret med åpne skøyter og arrangementer med forebyggende innslag kysten rundt. Et nytt digitalt undervisningsopplegg for 1-10. trinn ble lansert i samarbeid med Salaby/Gyldendal Digital. Årlig vil 150 000 skolebarn møte Redningsselskapet og digital sjøvettopplæring i form av dette undervisningsopplegget.

Redningsselskapet har i 2016 jobbet med å øke sin kursvirksomhet for medlemmer og eksterne. Alle distriktskontorer er teststasjoner for å avlegge eksamen i Båtførerprøven, og flere tilbyr kurs.

RS UNG

RS UNG er Redningsselskapets satsing for ungdom mellom 13 og 26 år.

Vi oppfordrer eldre til å være med som voksne støttestillere, slik at de kan støtte og hjelpe når nye medlemmer med mindre maritim aktivitetserfaring skal planlegge, gjennomføre og videreutvikle aktiviteter og satsinger. Det er likevel viktig for RS UNG at det er ungdom som er ledere og deltakere, mens voksne er støttestillere.

I 2016 etablerte vi syv nye UNG-lag i hhv. Lillesand, Lillehammer, Grenland (Porsgrunn og Skien), Ålesund, Haugalandet (Haugesund), Stord og Bodø. Vi hadde ved utgangen av året 35 lag. Medlemsmassen i RS UNG økte med 41 % i 2016 og utgjør nå 1 926 medlemmer, fordelt på 33 UNG-lag

Sentralstyret har utpekt et eget, sentralt interimsstyre for, av og med ungdom som skal arbeide med organisasjons- og aktivitetsutvikling for RS UNG, og gi Redningsselskapet anbefalinger om hvordan drifte aktiviteter for ungdom på best mulig måte. Interimsstyret ledes av Pernille Ensrud fra RS UNG Oslo, og har medlemmer fra alle regioner, med bred erfaring fra aktiviteter, organisasjonsdrift og eksterne organisasjoner.

Interimsstyrets funksjonstid er fra april 2016 til september 2017. I løpet av perioden vil Sentralstyret vurdere videre satsinger og organisasjonsstruktur for ungdomsarbeidet i Redningsselskapet, basert på anbefalinger og resultater fra interimsstyrets arbeid.

Salgs- og markedsarbeid

Redningsselskapet gjennomfører en rekke innsamlingsaktiviteter hvert år, og har mange gode støttestillere som ønsker å bidra til økt sikkerhet på sjøen.

Innsamlingsarbeidet rettes både mot næringsliv og det private givermarkedet. Mot næringslivet var det også i 2016 hovedfokus på «Nautisk mil», og ca. 5,5 millioner kroner ble samlet inn gjennom denne kampanjen.

Utover gaver og donasjoner får Redningsselskapet økonomisk støtte fra faste givere og gjennom testamentariske gaver. I 2016 økte inntekter fra faste givere fra 13,3 til 17,5 millioner kroner.

Gjennom året ble det også testet verving av nye faste givere på gaten. Dette var en meget effektiv metode for å skaffe nye faste givere og det ble vervet 5 500 nye givere på denne måten i 2016.

Gjennom produktsalg i nettbutikk, faste givere, sporadiske givere, testamentariske gaver, kalendersalg, lodd og bidrag fra næringslivet, fikk Redningsselskapet inn ca. 57 millioner kroner i 2016, en økning på en million kroner i forhold til 2015.

I 2016 fortsatte satsingen på å øke antall medlemmer, og det ble gjennomført målrettede og vellykkete kampanjer. Økt fokus på digital markedsføring har bidratt med 1/3 av økningen. Kampanjene har bidratt til å øke antallet medlemmer fra 100 300 medlemmer i 2015 til 109 168 i 2016.

Hovedfokuset var også i 2016 å rekruttere nye Totalmedlemmer. Ved utgangen av 2016 var antallet Totalmedlemmer 92 090, en økning på 7 252 fra 2015.

I tillegg til Totalmedlemmene hadde Redningsselskapet ved årsskiftet mer enn 17 000 andre medlemmer, hvorav 7 380 vanlige medlemmer og 9 698 medlemmer i Elias-klubben.

Antall Elias-medlemmer har økt fra 7 749 i 2015 til 9 698 i 2016.

Totalt har medlemsinntektene økt fra 76,9 millioner kroner i 2015 til mer enn 85,2 millioner kroner i 2016.

Småbåtregistret

Småbåtregisteret er Norges største båtregister med 155 298 registrerte båter ved utgangen av 2016, som er en økning på 1 463 fra 2015. Redningsselskapet har investert i videreutvikling av registerets systemer for å gjøre informasjon lettere tilgjengelig for strategiske samarbeidspartnere og nødetater.

Småbåtregisteret har i 2016 samarbeidet tett med ledende forsikrings-selskaper, båtforeninger og båtforhandlere for å skape økt fokus på behovet for registrering av båter. Parallelt med dette skjer det en kontinuerlig utvikling av kundeservice overfor båtneierne.

Redningsselskapet har gjennom utvikling og drift av Småbåtregisteret i over 10 år bevist at vi driver et effektivt båtregister med høy kvalitet. Småbåtregisteret er et viktig verktøy i kjernevirksomheten i Redningsselskapet, og overskuddet går direkte tilbake til økt beredskap på sjøen – en samfunnsnyttig og god løsning for myndighetene og båtneierne.

Donasjoner til Redningsskøyter

Redningsselskapet satte i 2016 to nye redningsskøyter inn i tjenesten, takket være betydelige donasjoner. I tillegg mottok selskapet tilsagn om donasjoner til tre nye redningsskøyter som vil bli levert i 2018 og 2019.

21. mai 2016 ble RS «Einar Staff Sr» døpt på Hankø, som den første redningsskøyta i den nye Staff-klassen. Donator til denne var Einar Staff jr.

Tom Erik Klaveness besluttet i 2015 å gi en stor gave til en redningsskøyte i Petter C.G. Sundt-klassen. Denne ble døpt ved Norsk Maritimt Museum på Bygdøy 13. juni 2016, og fikk navnet RS «Klaveness Marine».

Hans Herman Horn, Redningsselskapets mangeårige støttespiller og æresmedlem, donerte i 2016 sin fjerde redningsskøyte. Skøyta i Staff-klassen vil bli døpt i 2018. Tidligere har Horn donert betydelige midler til skøytene RS «Hvaler», RS «Horn Flyer» og RS «Horn Rescue».

Stiftelsen UNI har gitt gaver til flere redningsskøyter gjennom mange år og dermed vært en betydelig støttespiller. I 2016 besluttet Stiftelsen å donere midler til nok en skøyte, denne gangen i Staff-klassen. Levering skjer i 2018.

Odd Fellow Ordenen valgte høsten 2016 Redningsselskapet som sin Landssak 2016–2019. Ordenen er i gang med å samle inn midler til en redningsskøyte i Ulstein-klassen, og planen er at fartøyet skal døpes i forbindelse med Ordenenes 200-års jubileum i 2019.

Redningsskøyta «Kristian Gerhard Jebsen II», donert av Stiftelsen Kristian Gerhard Jebsen ble i løpet av 2016 ferdigstilt ved det svenske verftet Swede Ship.

Redningsselskapet er svært takknemlig for disse betydelige donasjonene, som gjør den nødvendige fornyelsen og utvidelsen av redningsflåten mulig.

Kommunikasjon og omdømme

Kommunikasjonsarbeidet i 2016 har støttet opp om Redningsselskapets bredde av aktiviteter og formål. Høy synlighet og et godt omdømme er viktig for å oppnå de målene Redningsselskapet har satt seg, og er viktig i arbeidet med å få donasjoner og støtte til nye redningsskøyter, flere medlemmer og økt samhandling.

RS-Magasinet når bredt med et opplag på ca. 130 000 – 180 000 eksemplarer, avhengig av utgave og årstid. Magasinet distribueres til alle medlemmer og ulike støttegrupper samt til kundene i Småbåtregisteret en gang i året. Også politikere, nødetater og presse får magasinet.

I 2015 hadde Redningsselskapet 4 319 medieoppslag mot 4 209 i 2015. PR-verdien har imidlertid sunket fra 402 millioner kroner til 305 millioner kroner, noe som skyldes at omtalen rundt innsatsen i Middelhavet har gått betraktelig ned. Vi har fortsatt en meget høy medieindeks på 10,5 (indeksen går fra -20 til +20) og antall negative saker er redusert fra 70 i 2015 til 13 i 2016.

Uavhengige målinger viser at Redningsselskapet ved utgangen av 2015 lå på 6. plass blant de ideelle organisasjonene her i landet med best omdømme. Målingene gjennomføres av Ipsos, avdeling for forskning, politikk og samfunn.

Kommunikasjonsavdelingen har fortsatt fem ansatte. Tilførsel av en person med særskilt ansvar for samfunnskontakt har gitt oss både styrket omdømme og et klart bedret og mer synlig forhold til politikere og myndigheter på riks- og lokalt plan.

2016 ble et fantastisk jubileumsår på alle måter. I forbindelse med feiringen ble det også gitt ut en egen jubileumsbok, og NRK viste dokumentaren «Havets helter» som tok for seg selskapets 125 år lange historie og viktige milepeler for Redningsselskapet.

Arbeidet med et nytt intranett ble igangsatt høsten 2016, det samme ble jobben med å bygge opp RS-TV og et eget studio. Dette legger et helt nytt

grunnlag i jobben med å styrke den eksterne og interne kommunikasjonsjobben i selskapet.

IT og innkjøp

I 2016 ble det lansert nye nettsider; rs.no. De nye sidene gir oss en mer fleksibel og markedsorientert tilstedeværelse på nettet.

En hovedsatsning innenfor IT har vært utvikling av nytt oppdragssystem. Dette vil gi et felles system for alle redningsskøytene og et sanntidsbilde av all aktivitet på skøytene. Systemet vil bli rullet ut i første halvår 2017.

Organisasjon

Representantskapet

Redningsselskapets øverste organ er Representantskapet. Det består av de 12 distriktsstyrelederne pluss én representant fra hvert av distriktene, to representanter valgt av og blant de ansatte, og tolv personer oppnevnt av eksterne organisasjoner.

Følgende eksterne organisasjoner er representert: Norges Rederiforbund, Rederienes Landsforening, Fraktefartøyenes Rederiforening, Kongelig Norsk Båtforbund, Norges Fiskarlag, Finansnæringens Hovedorganisasjon, Det Norske Veritas, Norges Kystfiskarlag, Norsk Luftambulansse, Forbundet Kysten og Norsk Havneforening. Norges Fiskarlag har to representanter, de andre organisasjonene én hver.

Representantskapsmøtet i 2016 ble avholdt i Oslo 7. juni.

Sentralstyret

Sentralstyret består av åtte representanter. Seks velges av Representantskapet og to av de ansatte. Sentralstyret velges annethvert år.

Dagens sentralstyre ble valgt på representantskapsmøtet i 2015, hvor presidenten og resten av styret ble gjenvalgt etter å ha fungert i to år. Sentralstyret består av president Nicolai Jarlsby, visepresident Anders Gundersen og styremedlemmene Irene Valstad Simonsen, Eva Toril Strand, Tom Kausanrød (sjøansattes representant), Tanja Krangnes (landansattes representant), Per Hindenes og Fritz J. Fredriksen. Sentralstyret har hatt fem ordinære møter i 2016.

Strategiprosess

Redningsselskapets ledelse fortsatte arbeidet med den vedtatte 10-års strategien for selskapet, kalt RS2025. Strategien gir overordnede føringer for hva selskapet skal prioritere i årene fremover, og er Redningsselskapets viktigste referansepunkt for store strategiske beslutninger frem mot 2025.

Ledelsen brukte 2016 til å utvikle, og ta i bruk nye styringsparametere (KPI'er), som skal gi gode målinger på i hvilken grad Redningsselskapet oppnår strategiske delmål, og sikre effektiv styring og oppfølging.

Arbeidsmiljø

Arbeidsmiljøet i Redningsselskapet er generelt godt. Det foretas årlig medarbeiderundersøkelser, som også i 2016 bekreftet høy arbeidsglede, trivsel og tillit til ledelsen. Det jobbes kontinuerlig med å bedre arbeidsmiljøet og det gjennomføres jevnlig personalsamtaler.

I jubileumsåret ble det holdt samlinger for ansatte og frivillige. Samlingene hadde et overordnet fokus på mål, strategi, læring og arbeidsmiljø for å skape eierskap til våre overordnede mål og forståelse for hvordan hver enkelt bidrar til å nå disse.

Det er et godt og tett samarbeid mellom administrasjonen, verneombud og ansattes tillitsvalgte.

Sikkerhet og HMS

Redningsselskapet har satt enda større fokus på HMSK (helse, miljø, sikkerhet og kvalitet) i 2016. Det er etablert en egen ressurs på dette fagfeltet.

Det er etablert systemer for innrapportering av hendelser, varsling og oppfølging av avvik i organisasjonen.

Ansattes og frivilliges arbeid om bord på våre redningsskøyter er regulert gjennom selskapets sikkerhetsstyringsystem og styrende dokumenter. Dette er basert på ISM koden og erfaringer.

Det gjennomføres analyser av sikkerheten og oppfølging av den enkelte gjennom fastsatte rutiner og revisjoner.

Ved dramatiske hendelser og kriser etableres det en krisestab på hovedkontoret. «Ægir-ulykken» i 2016 bekreftet at Redningsselskapet har gode prosedyrer og rutiner for krisehåndtering.

Vi arbeider kontinuerlig for å redusere risikoen for skader og ulykker. Kunnskap og etterlevelse av HMSK er viktigere enn noen gang.

Stadig raskere redningsskøyter får responstiden ned. Samtidig øker det behovet for kompetanse, for minske sannsynligheten for uønskede hendelser og skader.

Utdannelse og kursing av våre mannskaper ved vårt kompetansesenter i Horten, er satt høyt på dagsorden i 2017 og 18. Dette for å imøtekomme de nye utfordringene som våre fartøy og besetning utsettes for.

Bemanning

Redningsselskapet hadde ved utgangen av 2016 totalt 283 ansatte (291 i 2015), herav 197 sjøansatte som bemanner 26 redningsskøyter, fire ambulansebåter og en redningsskøyte som deltar i oppdrag Poseidon i Middelhavet. 86 landansatte (83 årsverk) arbeider med operasjon og beredskap, teknisk vedlikehold og nybygg, bemanning, HMS, forebyggende arbeid, småbåtregister, innsamling av midler, medlemskap, kommunikasjon, økonomi og HR.

Avdeling for forebyggende arbeid ble i 2016 organisert i de fem regionene Nord-Norge, Midt-Norge, Vest-Norge, Øst-Norge og Sør-Norge, samt med sentrale ressurser innenfor administrasjon av frivillige sjøredningskorps, RS UnG, kurs og opplæring, samt Elias-konseptet.

Sykefravær

Redningsselskapet er IA-bedrift og følger opp sykefravær i samarbeid med NAV og bedriftshelsetjenesten. I 2016 har det vært høyt fokus på å redusere sykefraværet som endte på 3,5 % og 8,4 % for hhv. land- og sjøansatte. Tilsvarende tall for 2015 var hhv 3,9 % og 8,25 %.

Sjøansatte er mer utsatt for risiko for uhell og skader, og også for evt. belastninger med hensyn til det psykososiale arbeidsmiljøet. Redningsselskapet jobber kontinuerlig med å redusere risiko, hindre belastningsskader og å legge til rette for et godt arbeidsmiljø.

Ytre miljø

Redningsselskapet tilstreber å redusere forurensning ved blant annet holdningsskapende arbeid og ved å engasjere oss i ulike fora og konferanser hvor miljøhensyn er tema.

Redningsselskapet har i 2016 gjennomført analyser for bygging av mer miljøvennlige redningsskøyter, herunder hybride fremdriftsløsninger og nye løsninger for reduksjon av støy.

Arbeid mot mobbing og diskriminering i virksomheten

I Redningsselskapet jobber vi aktivt med å implementere våre verdier og etiske retningslinjer, som skal fremme et godt arbeidsmiljø med lik behandling og respekt på tvers av bl.a. kjønn, legning, etnisitet, religion og kultur.

I 2016 ble det satt fokus på medarbeiderskap, lederskap og kommunikasjon. Dette resulterte blant annet i at det ble implementert prosedyre for anti-mobbe arbeid, atansatte definerte sine forventinger til hverandre, at lederskap og ledelsesprinsipper ble satt i fokus, samt at nye og mer effektive kommunikasjonsplattformer nå er under utrulling.

Likestilling

Redningsselskapet tilstreber balanse mellom ansatte kvinner og menn. Selskapet er fornøyd med å ha oppnådd en tilnærmet balanse mellom kjønnene i antall landansatte, og representasjon i organisasjonens ledergruppe.

I 2016 besto ledelsen av 33 % kvinner og vi hadde tre kvinnelige ansatte på redningsskøytene. Det arbeides videre for å rekruttere flere. Andel kvinner i sentralstyret var 44%.

Samfunnsansvar

Utover at Redningsselskapet i kraft av egen virksomhet tar samfunnsansvar, er vi engasjert i hvordan vi også kan utnytte ressursene våre for å inkludere mennesker med særskilt behov.

Redningsselskapet er godkjent som lærlingebedrift og får årlig to lærlinger gjennom Maritimt Kompetansesenter Sørøst Norge, hvor Redningsselskapet er medlem. Lærlingene blir stasjonert ved vår stasjon i Svolve, hvor de får opplæring i ett år.

Redningsselskapet ønsker å bidra til et inkluderende arbeidsliv og samarbeider med NAV om engasjement for personer med behov for arbeidstrening. Vi er opptatt av å gi tilbud til personer som har behov for støtte og hjelp til de utfordringer man vil møte på en ordinær arbeidsplass etter langt fravær fra arbeidslivet. Etter en periode med arbeidstrening øker muligheten for å få annet arbeid, eller å gå over i andre ordninger med mindre støtteapparat.

Redningsselskapets 125-årsjubileum

Redningsselskapet feiret i 2016 125-årsjubileum. Jubileet ble markert over hele landet, med store og små arrangementer. På Redningsselskapets dag, 7.juni, ble det arrangert folkefest på Bygdøy, med underholdning og en egen festforestilling der våre helter – på både hav og land – fikk sin velfortjente hyllest.

Hans Majestet Kongen var til stede og åpnet utstillingen «Ingen skal drukne» på Norsk Maritimt Museum, før han – sammen med statsminister Erna Solberg, justisminister Anders Anundsen og en rekke gjester fra inn- og utland – overvar dåpen av en ny Elias-båt.

Redningsselskapets fem regioner

I 2016 har Redningsselskapet omorganisert sin lokale aktivitet til fem regioner. Nord, Midt, Vest, Sør og Øst. Den regionale aktiviteten i 2016 har vært preget av

Redningsselskapets 125 års jubileum, fokus på synliggjøring, stor frivillighet, dåp av nye skøyter, og aktiviteter som RS Sommerskole og Forebyggende Seilas.

Region Nord

Rundt 40 000 mennesker har i 2016 besøkt lokale RS-arrangementer, og regionen har i 2016 opplevd en økning i medlemsmassen på 20 %. Region Nord særpreges av stor frivillighet, og et sjøredningskorps som har produsert 140 000 beredskapstimer i 2016.

Region Midt

Region Midt har i 2016 flyttet til nye lokaler i Ålesund. Regionen har stor forebyggende aktivitet, i form av små og store arrangementer. Region Midt er en meget aktiv bidragsyter for Redningsselskapet på sosiale medier.

Region Vest

Region Vest har siden september 2016 bestått av Sogn og Fjordane, Hordaland og Rogaland. Aktiviteten i 2016 har handlet om å øke RS' tilstedeværelse og synlighet i regionen.

Regionen har i 2016 ble gjennomført Forebyggende Seilas og RS Sommerskoler. Flere UNG-lag er opprettet og reetablert i regionen i løpet av 2016.

Region Sør

2016 har vært et rekordår for region Sør, med 313 barn fordelt over 19 uker på RS Sommerskole/ RS Ungdomsleir. 2 350 barn har deltatt i Forebyggende Seilas og 11 900 barn har kjørt Elias-båten. Regionen har i 2016 opplevd økt oppdragsmengde for alle sine redningsskøyter, og har deltatt på en rekke markeringer og feiringer i forbindelse med RS sitt 125 års jubileum.

Region Øst

Region Øst har i 2016 hatt økt fokus på frivillighet og aktivitet, blant annet i form av en utvidelse i antall RS Sommerskoler/RS-kurs. Regionen har i 2016 fått to nye redningsskøyter, og gjennomført dåp av disse. Regionen arrangerte i juni jubileumsarrangementet RS 125 år, og samarbeidet med NRK i forbindelse med Sommeråpent på Mjøsa i juli.

Økonomi

Regnskap

Redningsselskapet er en humanitær forening uten økonomisk vinning som formål, og årsregnskapet er utarbeidet etter regnskapsstandarden for ideelle organisasjoner. Konsernregnskapet omfatter foreningsregnskapet og datterselskapene Norsk Kystvern AS, RS Sjøredningsskolen AS og RS Tunet AS.

Regnskapet for 2016 viser et positivt aktivitetsresultat på kr 9,1 millioner for foreningen og på kr 3,77 millioner for konsernet. Etter artsbasert oppstilling viser regnskapet et driftsunderskudd på kr 34,9 millioner og kr 31,6 millioner for henholdsvis foreningen og konsernet.

Brutto anskaffede midler var kr 619,2 millioner og kr 674,4 millioner for konsernet.

Årets tilskudd fra Samferdselsdepartementet på kr XXX millioner var 10 millioner høyere enn i 2015. Økningen var en direkte kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift for sjøansatte, som organisasjonen ble påført fra og med 2016.

I 2016 mottok Redningsselskapet, på samme måte som i 2015, tilskudd fra Utenriksdepartementet knyttet til Redningsselskapets aktiviteter i Middelhavet og tilskudd fra Justisdepartementet til dekning av kostnader ved bruk av Nødnett.

Inntekter fra donasjoner (tilskudd – investeringsaktiviteter) gikk isolert ned med kr 22,6 millioner, mens samlede tilskudd og innsamlede midler økte med kr 5,3 millioner. Operasjonelle inntekter økte med kr 15,24 millioner.

Forbruk av midler var kr 610,1 millioner, opp kr 38,5 millioner sammenlignet med 2015. For konsernet var forbruk av midler kr 670,7 millioner.

I 2016 er det brukt kr 478,3 millioner til formålsaktiviteter. Av samlede kostnader utgjorde formålskostnadene 78,1 prosent, mot 78,6 prosent året før.

Til administrasjon av organisasjonen ble det brukt kr 43,7 millioner, som gir en administrasjonsprosent på 7,2. I 2015 var administrasjonsprosenten på 6,9.

Finansportefølje

For å sikre Redningsselskapet en trygg og forutsigbar økonomi, ble Redningsselskapets Sjøredningsfond opprettet. Fra tiden med spilleautomater hadde Redningsselskapet store inntekter som ble plassert i finansielle omløpsmidler i påvente av at automatvirksomheten skulle avvikles. Ved utgangen av året hadde Redningsselskapet kr 695 millioner til forvaltning i Sjøredningsfondet. Disse midlene er organisasjonens «oljefond», som sikrer et fast, årlig uttak til formålsaktiviteter.

Sjøredningsfondet styrker Redningsselskapets evne til å håndtere svingninger i andre inntektskilder. Dermed reduseres risikoen for at reduksjon i en eller flere inntektskilder får konsekvenser for vår beredskapsevne. Avkastning fra Sjøredningsfondet og andre markedsbaserte plasseringer utgjorde i 2016 kr 38,1 millioner, tilsvarende en avkastning på 5,84 %.

Midlene i fondet er plassert i markedsbaserte, finansielle omløpsmidler gjennom anerkjente forvaltningsselskaper. Investeringene består i ulike aktiva-klasser for å ivareta sikkerhet, likviditet og risikospredning. Fondet skal forvaltes på en forsvarlig måte. Videre skal foreningens verdier reflekteres i forvaltningen.

Basert på Redningsselskapets humanitære verdigrunnlag er det utarbeidet eget finansreglement og etiske retningslinjer for hvordan midlene skal forvaltes. Redningsselskapet skal følge vurderingene som Etikkrådet kommer frem til, og som Finansdepartementet velger å følge. Redningsselskapet benytter ekstern rådgiverkompetanse i plassering og overvåkning av finansporteføljen.

Finansiell risiko

Redningsselskapets plasseringsstrategi er langsiktig, og ved plasseringer i markedsbaserte verdipapirer må det forventes at avkastning og markedsverdier vil fluktuere. Ved å benytte flere forvaltere, og ved å ha en balansert diversifisering av forvaltningsporteføljen, søkes det å ha lav finansiell risiko i denne.

Videre drift

I samsvar med Regnskapslovens § 3-3 bekrefter styret at forutsetningen om fortsatt drift er lagt til grunn og er til stede ved utarbeidelsen av årsregnskapet for 2016.

Det har etter styrets vurdering ikke inntruffet forhold i 2017 som er av vesentlig betydning for organisasjonens stilling.

[Aktivt eierskap i tre datterselskaper](#)

Securmark AS

Securmark AS er ett av Redningsselskapets heleide datterselskap, og har siden 1988 tyverimerket verdigjenstander, primært båter og motorer. Bedriften arbeider aktivt sammen med politi, redningstjenesten og forsikringsbransjen for å hindre tyverier, samt sikre og tilbakeføre verdier.

I 2016 har Securmark starter arbeidet med strategien frem mot 2019, der de blant annet ser mot nye produktgrupper og inntektsmuligheter. Med et velutprøvd tyverimerkingssystem, og en aktiv internasjonal database jobbes det blant annet med å etablere tyverimerking av ski og sykler.

RS Sjøredningsskolen AS

RS Sjøredningsskolen AS er lokalisert i Horten, og er heleid av Redningsselskapet. RS Sjøredningsskolen leverer sikkerhetsopplæring til offshoreindustrien,

skipsindustrien og landbasert virksomhet, samt til Redningsselskapets mannskaper.

2016 var et år hvor veldig mange ansatte i skipsindustrien måtte oppdatere og oppgradere sine sertifikater grunnet nye sikkerhetsreguleringer. Dette medførte at 2016 ble et rekordår for RS Sjøredningsskolen med hele 18000 kursdager fordelt på 6140 kurselever.

Redningsselskapet er blant RS Sjøredningsskolens største og viktigste kunder, og utvikling av spesialutviklede kurs for Redningsselskapets behov har derfor vært viktig de senere årene, spesielt innen SAR. Totalt gjennomførte RS Sjøredningsskolen 520 kursdager med ansatte og frivillige i Redningsselskapet i 2016.

RS Sjøredningsskolen har et eget simulatorsenter med stor kapasitet på Bakkenteigen, mens svømme- og brannhall også leies ved Bakkenteigen. Noe av driften er lokalisert ved vårt sjøområde på Langgrunn hvor RS Tunet er under bygging, og mye av den driften som i dag skjer på Bakkenteigen vil flyttes ned til RS Tunet i løpet av 2017.

RS-(Tunet) – et kraftsenter for sjøsikkerhet og RS-kultur

I juni 2016 startet utbyggingen på Langgrunn og før jul sto alle de tre byggene oppe med tette tak. Fremdriften mot overtakelse i september 2017 er god og prosjektet holder seg innenfor budsjettammene. Størsteparten av anlegget vil være ferdig til sommeren 2017 og overtakelsen vil være i september. Arbeidet med å fylle anlegget med aktivitet er startet og vil bli intensivert i 2017.

Oslo, 2. mai 2017

Nicolai Jarlsby
President

Anders Gundersen
Visepresident

Per Hindenes

Kjell Wedø

Irene Valstad Simonser

Per Ove Sletvik

Tom Kausanrød

Tanja Krangnes

Rikke Lind
Generalsekretær